

“Les músiques autòctones poden fer front a l’anglosaxona”

L’Elèctrica Dharma presenta disc una vegada més tot i dur vint-i-vuit anys damunt de la palestra. Aquesta vegada, Carles Vidal i els germans Fortuny, Joan, Pep, Maria, Lluís, i el sempre present –tot i que desaparegut– Esteve passen les melodies del ‘Llibre Vermell de Montserrat’ pel sedàs del seu so particular.

Aquesta no és la primera vegada que la formació s’enfronta amb les melodies medievals del *Llibre Vermell de Montserrat*. Ara, però, i després de comprovar la solidesa de l’espectacle a la Fira d’Arrel Tradicional de Manresa de l’any passat, s’han animat a gravar-les. El Cor Aulos, Jordi Molina a la tenora, Xavier Lozano al tible, Paul Stouthamer al violoncel i Bi Tria Tianan al djembé els acompanyen. Malauradament, tot i la importància del *Llibre Vermell* i l’esforç que suposa fer-ne una versió actualitzada, l’Elèctrica Dharma no presentarà el seu espectacle ni al Festival Grec ni a les Festes de la Mercè de Barcelona, per “manca d’interès dels polítics”, segons Joan Fortuny. Amb ell i el seu germà Pep parlem del disc, del temps, del mestissatge.

—Al disc *Que no es perdi aquest so* vau gravar algunes cançons de *Llibre Vermell* i ara hi torneu...

PEP FORTUNY: De fet, vam enregistrar-ne quatre, però llavors eren instrumentals. Després, viatjant per Europa, hem vist que les melodies medievals d’aquí són bastant conegudes en determinats cercles. Sobretot el *Llibre Vermell*. Fins ara havíem treballat amb una orquestra, una cobla simfònica i ho hem volgut provar amb una coral. Em sembla que no hi ha cap grup de rock que hi hagi treballat. També hi ha algun instrument, com una viola de roda. Vam posar-nos aquest repte, mantenint les tenores i el djembé que fèiem servir en l’anterior disc.

—Quina és la temàtica del *Llibre Vermell*?

PEP F.: És un conjunt de danses que es ballaven fora del monestir de Montserrat. Els monjos les van aplegar i els van canviar la lletra. La majoria són en llatí i n’hi ha dues en català antic. Són goigs a la mare de Déu. Nosaltres n’hem agafat les melodies, però els ritmes i l’harmonia els hem canviat de dalt a baix. El disc sona molt uniforme encara que hi ha força experiments. Per a mi aquest disc tanca una trilogia, que va començar amb *Racó de món*, fet a partir de cançons populars catalanes, i *Sonada*, a partir de cançons populars d’Europa.

—Teniu constància que a Montserrat hagin escoltat el disc?

JOAN FORTUNY: No. És probable que ho hagin fet, però en qualsevol cas no sabem si els ha agradat.

PEP F.: Estaria bé de presentar-lo allà dalt, perquè, a part del monestir, la muntanya té una força tel·lúrica impressionant. És un lloc màgic.

—Quan vau gravar algunes cançons del *Llibre Vermell* a *Que no es perdi aquest so*, es parlava que buscàveu una refundació del vostre so. Ho preteneu també ara?

JOAN F.: Nosaltres som cinc i cadascú té la seva manera d’entendre la música. Si després surt un so o un altre depèn del treball conjunt i de la improvisació.

PEP F.: És més una cosa dels crítics, potser. Sempre dic que els discs no saps si han sortit bé fins després de tres o cinc anys. La prova del temps.

Que no es perdi aquest so ens va sortir després de les experiències de *Fibres del cor* i *Tifa head*, on jugàvem amb el tema de la veu. Era una música bastant més experimental, era el temps del nostre viatge als Estats Units. Després, *Que no es perdi aquest so* s'assemblava potser més als primers perquè era tot instrumental. Moltes vegades intentem trencar la nostra línia.

—Però hi ha un so Dharma...

JOAN F.: Això és inevitable. Ens deixem influenciar per músiques de tots els estils però si per exemple en Serrat fa un disc, li sortirà una mica serratià, perquè és ell. Doncs a nosaltres ens passa el mateix.

PEP F.: De fet, sovint provem de no sonar Dharma, però es posa a tocar en Joan i ja està. Si mires més veus les diferències, però és clar, quan sona el saxo...

—I és difícil no repetir-se?

JOAN F.: T'ho proposes. Per a mi el *Llibre Vermell* no té res a veure amb el *Sonada o Tifa head*.

—Per a vosaltres, que ho feu des de fa molt de temps, com veieu el corrent de mestissatge que sembla imperar ara?

PEP F.: Són etiquetes que serveixen per vendre discs a les prestatgeries dels grans magatzems. És potser un esgotament del mercat anglosaxó. De fet, la música del món és l'anglosaxona, que és la que se sent arreu. Sembla un paternalisme de l'imperialista que dona un lloc al negret maco que toca bé el timbal. Fa una mica de ràbia. A l'est europeu ens hem adonat que hi ha una intenció de renaixement de músiques autòctones que pot fer front a l'unipresència de la música anglosaxona. Fan el que nosaltres fèiem aquí. A l'època del socialisme estaven mitificant molt el rock perquè era una música prohibida, però han arribat a la mateixa conclusió.

La Companyia Elèctrica Dharma, avantguarda del rock amb arrels catalanes. Els quatre germans Fortuny i Carles Vidal: un èxit segur.

JOAN F.: És el que diem moltes vegades. Als americans, només els interessem com a consumidors, compradors del seu producte. Hem estat dues vegades als Estats Units, hem tocat en clubs de prestigi d'allà, com el Meeting Factory, però veus una reacció una mica indiferent que no es dona en els altres països. Viuen molt tancats.

—El concepte de músic és menys romàntic ara que abans?

PEP F.: Quan vam començar no es parlava de mercat, d'indústria, de producte. Em fa molta ràbia això del producte perquè és com comparar-ho amb un donut. Això no és un producte. Però el mercat cada vegada és més potent i té per objectiu rendibilitzar aquest producte. No es parla de sentiments, de sensacions, de música i

molt menys de canviar res, simplement de vendre. Al final, penses que ens hem convertit en uns empresaris que fem música. Tot allò que va començar com un joc, en general s'està convertint en una esclavitud.

JOAN F.: El vessant més perillós d'això, i que passa ara, és que la música no estigui en mans dels músics sinó dels empresaris. Els músics han de fer el que volen fer, no el que els dictamina la indústria per vendre més o per no quedar arraconat. A tothom li agrada, vendre, no ho negaré. Si, d'aquest disc, en venem molts, estaré content, però no és la fita en si mateixa.

PEP F.: En els programes musicals ara el primer que es diu és el que s'ha venut. Això és la notícia. La música no es valora.

—El públic hi ajuda, però, en això...

PEP F.: La canalla que puja es queda amb el que veu i sent. Si només es parla de quant ha venut un

disc i no es parla de res més... El nom mateix d'*Operación Triunfo* ja ho diu tot, vols triomfar, no vols expressar res ni tampoc no vols canviar res, com nosaltres volíem fer...

JOAN F.: Allò de "vull ser famós". Però, què fas per ser famós? Això és igual.

—Per què dediqueu el disc als marginats...?

PEP F.: Perquè cada vegada hi ha més diferència entre els pobres, la gent oblidada, i la gent rica i els famosos aquests, que és el que hi ha present arreu.

JOAN F.: Són la gent que surt expulsada del sistema. I sembla que ens hem acostumat a veure'ls pel carrer, veure'ls tirats pel carrer, indiferents.

Joan Esculies